

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 października 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł. przeciwko A. C. o zapłatę oddalił powództwo w całości i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł tytułem kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając wyrok w całości. Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania oraz prawa materialnego. Skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 21393,57 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty 21 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz obciążenie pozwanego zwrotem kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była częściowo zasadna.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać należy, że stan faktyczny został ustalony w sposób prawidłowy. Jednakże zgodzić się należy z apelującym, że Sąd Rejonowy wyprowadził z niego błędne wnioski.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności z załączonego do akt sprawy uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 5 listopada 2018 r., sygn. akt V GC 375/17 wynika, że wierzytelność będąca przedmiotem umowy cesji zawartej przez strony nie istniała już w chwili zawarcia tej umowy. Pozwany w toku procesu nie zdołał wykazać odmiennych okoliczności. Dodatkowo Sąd I instancji w swych rozważaniach całkowicie pominął okoliczność, że dowody spłaty przedmiotowej wierzytelności pojawiły się w sprawie V GC 375/17 i nie były wcześniej przedstawione powodowi przez pozwanego. W efekcie należy przyjąć, że pozwany nie przedstawił powodowi całości dokumentacji i zawarł umowę cesji wierzytelności nieistniejącej.

Jak wskazuje się w orzecznictwie brak wierzytelności czyni umowę o przelew wierzytelności nieskuteczną prawnie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2003 r., V CKN 1630/00 oraz z dnia 3 października 2014 r. V CSK 620/13).

W konsekwencji zasadny był zarzut naruszenia art. 471 k.c. zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej dłużnika z tytułu niewykonania zobowiązania są 1) niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, 2) powstanie szkody w majątku lub interesach dłużnika, 3) wykazanie pomiędzy tymi dwoma przesłankami adekwatnego związku przyczynowego - art. 361 § 1 k.c. Elementem określającym warunki odpowiedzialności z art. 471 k.c. jest wina dłużnika (wina umyślna lub niedbalstwo). Winę tą domniemywa się, natomiast dłużnik ma prawo przeprowadzić dowód przeciwny – że zarzutu winy postawić mu nie można.

Słuszny był zatem zarzut naruszenia art. 355 k.c. Biorąc pod uwagę, iż pozwany jest profesjonalnym przedsiębiorcą w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, wymagane jest, aby zachowywał należyłą staranność w rozumieniu art. 355 § 2 k.c. – z uwzględnieniem zawodowego charakteru jego działalności. Przez „należyłą staranność” natomiast trzeba rozumieć staranność „ogólnie wymaganą” w stosunkach danego rodzaju – obrotu profesjonalnego. Pozwany nie poinformował powoda o przelewach dokonanych przez (...) SA oraz o rozliczeniach z tytułu gwarancji co skutkowało nieskutecznym postępowaniem sądowym w sprawie V GC 375/17 i oddaleniem powództwa.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż to właśnie niewykonanie zobowiązania w postaci zawarcia przez pozwanego umowy cesji, której przedmiotem była spleciona wierzytelność, doprowadziło do szkody, która powstała po stronie powodowej. Szkodą powoda były zaś poniesione koszty zastępstwa procesowego w kwocie 4800 zł w sprawie o sygn. akt V GC 375/17.

O odsetkach od zasądzonej kwoty Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 kc. Z uwagi na to, że uwzględnione roszczenie miało charakter odszkodowawczy brak było podstaw do zasądzenia odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. Z tej samej przyczyny oddaleniu podlegało żądanie zasądzenia kwoty 171,62 zł.

W pozostałej części zarzuty apelacji nie były trafne. Roszczenia powoda z tytułu zapłaty wynagrodzenia prowizyjnego nie mogły być uwzględnione skoro działania powoda nie doprowadziły do zmniejszenia salda wierzytelności. Zgodnie bowiem z zapisami umownymi wynagrodzenie prowizyjne uzależnione było od wysokości odzyskanych należności. W tym zakresie podzielić należy rozważania Sądu Rejonowego.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest również podstaw do objęcia tych należności odpowiedzialnością odszkodowawczą na podstawie art. 471 k.c. Nie istnieje bowiem związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 k.c. pomiędzy niewykonaniem zobowiązania a utratą korzyści w postaci wynagrodzenia prowizyjnego. Gdyby bowiem pozwany zachował się w sposób właściwy, do zawarcia umowy cesji wierzytelności nieistniejącej nie powinno dojść. Powód w sytuacji prawidłowego zachowania pozwanego nie mógłby zatem liczyć na wynagrodzenie prowizyjne a w konsekwencji żądanie utraconych korzyści nie jest uzasadnione.

Reasumując, w pozostałej części apelacja nie była zasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

W związku ze zmianą zaskarżonego wyroku zmianie podlegało również orzeczenie o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, o którym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia tych kosztów. Powód wygrał proces w 22%. Suma kosztów wyniosła 8304 zł, z czego pozwany powinien ponieść kwotę 1826,88 zł. Zasądzeniu podlegała zatem różnica w kwocie 1790,12 zł pomiędzy kosztami poniesionymi, a należnymi (3617 -1826,88).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na tej samej podstawie zasądzając różnicę w kwocie 772,60 zł od powoda na rzecz pozwanego. Na sumę kosztów złożyły się: wynagrodzenia pełnomocników w kwotach po 1800 zł - ustalone zgodnie z § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie i radców prawnych oraz kwota 1070 zł tytułem opłaty od apelacji.